

Foto: Josef Persson

Turpa kiinni minun haters

Turpa kiinni minun haters (Håll käften mina haters) handlar om 22-åriga Maja som kommer från Pajala i Tornedalen. Maja har flyttat till Stockholm men ett dödsfall inom familjen tar henne tillbaka till hembyn. I Pajala bor hennes syster Sofia som är tillsammans med trubaduren Johan. Efter begravningen ska Sofia och Johan åka på en sommarturné runt Tornedalen, och Maja bestämmer sig för att följa med. Det blir en resa där frågor om deras ursprung, rötter och Tornedalens framtid ställs på sin spets.

Filmen innehåller mycket musik och behandlar även kulturellerade frågor som konsten och kulturens förutsättningar att leva och utvecklas i en glesbygdsort.

Denna filmhandledning ingår i Filmpedagogiskt paket för undervisning om de nationella minoriteterna.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för årskurs 7 - 9

Svenska
Filminstitutet

Om filmhandledningen

Denna filmhandledning ingår i Filminstitutets satsning Filmpedagogiskt paket för undervisning om de nationella minoriteterna. Om det är inom ramen för temat nationella minoriteter som du har tänkt att visa *Turpa kiinni minun haters* så kan du med fördel börja med att titta på vår huvudhandledning som ger en övergripande ingång till vilka de fem nationella minoriteterna är och på vilka grunder de erkänts som nationella minoriteter.

Filmen och läroplanen

Skolan ansvarar för att varje elev ska få kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer omer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia. Eleverna ska även ha fått ”förståelse för och kännedom om att det finns särskild lagstiftning för att skydda de nationella minoriteternas möjligheter att bevara och utveckla sina språk och kulturer”.

Turpa kiinni minun haters (Håll käften mina haters) utspelar sig i Pajala och delar av filmens dialog är på meänkieli. Meänkieli är ett av de fem nationella minoritetsspråken i Sverige. Denna film passar utmärkt för att ta upp diskussioner om de nationella minoriteterna, deras språk och ställning i Sverige med eleverna. Jämförelser kan göras mellan minoritets- och landsbygds-

perspektiv, minoritet och majoritet liksom urban norm i förhållande till majoritetssamhällets förutsättningar i övrigt.

Läraren kan berätta mer om tornedalingar och språket meänkieli i samband med filmvisningen. Ämnet kan behandlas till exempel på en svensklektion, då det hör till kursplanen i svenska att ”eleverna får möta och bekanta sig med såväl de nordiska grannspråken som de nationella minoritetsspråken”

Förutom minoritetsperspektivet behandlar filmen även universella teman som identitet, hem och rötter. Det hör till grundskolans värdegrund och uppdrag att ”skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse” (Lgr11: 1). Filmerna kan hjälpa eleverna att förstå livet i de nordliga delarna av Sverige och hur hembygden kan påverka ens val livet.

Tornedalingarnas historia

I urminnes tider har området kring Torne älv befolkats av finsktalande. Fram till år 1809 var Sverige och Finland samma land. Meänkieli är ett av de minoritetsspråk som under lång tid i Sverige hade låg status och därmed nästan höll på att försvinna. Sveriges historia innehåller tornedalingarna och urfolket samernas historia som involverar aktiva insatser från svenska staten, bland andra, för att eliminera de respektive minoritetsspråken till förmån för svenska. Det språkliga förtrycket var en

Foto: Josef Persson

del av en politiskt driven försvenskingsprocess. Under 1800-talet och långt in på 1900-talet var huvudprincipen i politiken att alla i Sverige skulle tala svenska och införlivas i den svenska kulturgemenskapen. Denna försvenskning ledde till att såväl många samer som meänkielitalande förlorade sitt språk och blev till och med traumatiserade. För Tornedalen och meänkieli innebar detta både språklig och kulturell utarmning.

Försvenskingsprocessen hängde ihop med nationsbygget under 1800-talet: Sverige hade förlorat den finska landsdelen i kriget mot Ryssland 1809 och senare ökade även kravet från Norges sida att lösa upp unionen med Sverige och kräva självständighet. Dessa händelser ledde till att det uppstod ett starkt behov att öka nationens samhörighet och den nationella självkänslan i Sverige. Försvenskingsprocessen syntes särskilt i skolorna, där den nya språkideologin inleddes på 1880-talet. Processen innehöll bland annat ett omfattande språk- och kulturbad i form av läromedel beställt av staten. Barnen fick inte längre prata finska, inte ens på rasterna. 1920 var skolorna i Tornedalen helt försvenskade. Ännu på 1950-talet kunde man bli bestraffad av att prata finska i skolan.

Under samma tid växte och accepterades även rasbiologin som en vetenskap och verktyg för att motverka främmande intryck i den svenska folktypen. Statens institut för rasbiologi bildades 1922, och liksom urfolket samerna och övriga nationella minoriteter, utsattes tornedalingar för rasbiologiska undersökningar. Först under 1970-talet började det i Sverige växa fram

en förståelse för kulturell mångfald och därmed även för minoriteternas rättigheter till sitt språk och sin kultur. Då infördes även modersmålsundervisningen i skolorna. För tornedalingarnas del handlade det dock om standardfinska i stället för finskan som barnen talade hemma, alltså meänkieli. På 1980-talet inleddes arbetet för att hålla meänkieli levande och utveckla språket och människor började använda meänkieli mer och mer, speciellt i kulturaktiviteter.

I december 1999 beslutade riksdagen att Sverige skulle ansluta sig till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den Europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk. Konventionerna bygger på insikten att det finns ett stort antal minoriteter i Europa som levit i området sedan lång tid och som har eget språk och egen kultur, men vissa minoriteters språk riskerar att gå förlorade. Enligt Europarådet är skydd av nationella minoriteter nödvändigt för stabilitet, demokratisk säkerhet och fred.

I samband med Sveriges ratificering erkändes judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. Jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli erkändes som nationella minoritetsspråk. I Sverige ska en minoritetsgrupp ha en uttalad samhörighet, en icke dominerande ställning i samhället, en vilja att behålla sin identitet samt historiska eller långvariga band med Sverige för att kunna klassas som nationell minoritet. Därtill är ofta religion, språk, traditioner och kulturarv viktiga delar av nationella minoriteters identitet.

Foto: Josef Persson

Foto: Josef Persson

Judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har alla funnits i Sverige under mycket lång tid. Judar har bott i landet sedan 1600-talet, och romer åtminstone sedan 1500-talet. Samerna är ett urfolk och har levt i det som nu är Sverige sedan urminnes tider. Tornedalingar och finsktalande personer har funnits här sedan långt före den svenska statsbildningen: Sverige och Finland var under drygt sexhundra år, fram till 1809, ett och samma land.

Rättigheterna för minoritetsspråken

De officiella minoritetsspråkens ställning är skyddad i lagen. Grundskyddet för minoritetsspråken omfattas av att:

- förvaltningsmyndigheter ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter
- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem

Därtill finns det särskilda regionala rättigheter för enskilda språk i de så kallade förvaltningsområdena. Förvaltningsområdet för meänkieli omfattar till exempel för närvarande kommunerna Gällivare, Haparanda, Kalix, Kiruna, Pajala och Övertorneå.

Tornedalingarna

Tornedalingar är en av de fem nationella minoritetsgrupper i Sverige. Begreppet ”tornedaling” används för att beteckna både en regional och en kulturell identitet, och man behöver inte kunna meänkieli för att vara tornedaling. De flesta tornedalingar bor i de nordliga kommunerna Kiruna, Pajala, Övertorneå, Haparanda och Gällivare. Det nationella minoritetsspråket, meänkieli, talas av personer i flera delar av landet inklusive Tornedalen som utgör det ursprungliga kultur- och språkområdet. Meänkieli är nära besläktat med finskan, nordsamiska och kvänska och har utvecklats under den långa historiska perioden då Finland var en del av Sverige. Tidigare kallades språket för tornedalsfinska, kring 1980-talet utvecklades den tornedalska kulturen med civilsamhälleligt engagemang och börjades på allvar ses som ett eget språk. År 2000 fick språket status som minoritetsspråk i Sverige med det officiella namnet, meänkieli. Meänkieli betyder i sin avstavade form, meän kieli, ”vårt språk”.

Liksom alla andra nationella minoritetsgrupper är inte heller tornedalingar någon homogen grupp. Alla som bor i området eller känner tillhörighet till den tornedalska kulturen kallar sig inte heller för tornedalingar, utan de som bor i Kiruna och Gällivare är mer benägna att se sig som Malmfältsbor, och andra känner sig mer hemma med termer som lantalaiset eller kväner. Det finns även större grupper av meänkielitalande eller personer som känner tillhörighet till kulturen i till exempel Stockholm, Umeå och Luleå.

Det tornedalska kulturarvet

Det finns vissa materiella markörer som är typiska för den tornedalska kulturen. Det materiella kulturarvet är främst igenkännbart i arkitekturen och allmogens redskap. När det gäller arkitektur präglas byggnadsskicket av starka influenser från Savolaxområdet i Finland, vilket syns till exempel i timmerstugor. Tack vare Torneälven är en annan kraftfull bärare av kulturarvet traditionen att bygga båtar i såväl strömmande som stilla flytande vatten. Därtill är den tornedalska bastutraditionen en viktig del av kulturarvet.

Språket är sannolikt den viktigaste bärande delen av den tornedalska kulturen i dag. Beslutet om minoritetsspråk år 2000 lyfte meänkielis status, och i dag har elever som vill läsa meänkieli som modersmålsundervisning rätt att göra det även om språket inte talas dagligen i hemmet. För tips på litteratur, musik och film på meänkieli se Tips på fördjupning.

Fakta om meänkieli

- uppskattningsvis 70 000 personer talar eller förstår meänkieli helt eller delvis
- meänkieli hör till den finsk-ugriska språksläkten och är nära besläktat med finska, nordsamiska och kvänska
- en finsktalande och en meänkielitalande person kan föra en diskussion på sina modersmål utan någon större möda, på ungefär samma sätt som en svensktalande kan diskutera med en norsktalande person på sitt modersmål
- många svenska lånord, särskilt för modernare företeelser, till exempel: teevee (tv), daatturi (dator), biili (bil) och telefoni (telefon)
- det finns ett flertal dialektala varieteter av meänkieli, och språket är under ständig utveckling

Tornedalingar i svensk film

Den svenska bildkulturens representation av de nationella minoriteterna har ofta varit starkt stereotypiserande. När det gäller tornedalingar har gruppen dock främst drabbats av ett systematiskt osynliggörande – det vill säga att det råder generell brist på representationer över huvud taget. Utöver *Turpa kiinni minun haters* finns det egentligen bara två andra uppmärksammade filmer med uttalat tornedalsk tematik – och båda är relativt nya. I *Populärmusik från Vittula* (Reza Bagher, 2004), baserad på Mikael Niemis succéroman, skildras Matti och Niila under deras uppväxt i 60-talets Pajala och i *Elina - som om jag inte fanns* (Klaus Härö, 2003) får vi följa nioåriga Elina som gör uppror mot förtrycket av tornedalska

skolbarn i 1950-talets Norrbotten. Båda filmerna utforskar frågor om tornedalsk identitet i olika avseenden.

Handling

Huvudpersoner är systrarna Maja och Sofia. Sofia bor i Pajala tillsammans med sin pojkvän Johan och Maja bor i Stockholm. I början av filmen får Sofia ett samtal från sin mamma, följt av att Maja får ett samtal från Sofia, vi får se hur Maja brister i gråt när hon hör om mammans samtal. Vi ser Maja på ett flygplan och därefter möts systrarna utanför flygplatsen i Pajala. I bilen säger Maja att hon inte kan stanna länge eftersom hon ska repa med sitt band i Stockholm. Nästa dag har familjen varit på begravning. Vi får veta att den avlidne hette Robert Sini-salo. Systrarnas pappa har också varit på begravningen, men Maja har inte pratat med honom. Efter begravningen åker Maja och Johan hem med vänner för att dricka öl, medan Sofia skjutsar hem den berusade fadern. Sofia skriver ett meddelande till sin pappa ”Du vet väl att Maja åker imorgon?”

När vännerna har gått hör Maja att någon spelar gitarr och sjunger i sovrummet. Det är Johan. När Sofia kommer hem värmer hon först upp bastun och går sedan upp till sovrummet, tar gitarren från Johan och trampar sönder den. Därefter går hon och sätter sig i bastun och gråter. Maja hittar henne när hon står med kläderna på i älven. Johan ansluter sig och de består tillsammans. Johan petar in en del av sin gitarr i bastuugnen och Sofia ber honom om ursäkt.

Nästa morgon frågar Maja om hon kan stanna några dagar till. Hon har planerat att gå igenom den avlidne Roberts saker. Maja åker till Roberts lägenhet, i en byrålåda hittar hon papper med texter och tar dem med sig. Senare vid middagen meddelar Sofia att hon och Johan ska åka på en biltur runt Tornedalen, och Maja bestämmer sig för att följa med.

De stannar vid en stuga. Maja tycker att de borde festa, och trion kör till en karaokebar på den finska sidan där de sjunger, dansar och festar. Nästa morgon vaknar de bakfulla i stugan och fortsätter roadtrippen. Vid nästa stopp säger Maja till Sofia att de borde göra några spelningar ihop. Sofia blir irriterad och säger att det inte går, och att hon och Johan har planerat att flytta till Gällivare. Maja blir sur och går iväg. Utanför huset ringer hon upp sin bandkompis i Stockholm som är på semester. Kompisen säger att hon inte vet när hon kommer tillbaka och inte heller vad som kommer att hända med bandet. Detta får Maja att ta bussen tillbaka till Pajala. Framme i huset börjar hon att tänka på Robert.

I sitt rum läser hon texterna hon hittat hemma hos honom och börjar sjunga en låt. Mitt i låten, när hon sjunger texten, ”det är okej om du glömmer mig, det är okej om du glömmer allt” brister Maja i gråt. När Sofia och Johan kommer hem ber Maja om ursäkt för att hon drog och lovar att Sofia inte behöver göra några spelningar med henne.

Tillsammans med pappan går systrarna igenom sakerna i Roberts lägenhet. När Maja frågar om han vill behålla ett foto på Robert som bebis i sina föräldrars armar börjar han gråta. Sofia föreslår att de ska åka på bilbingo och städa färdigt senare. I bilen hittar Sofia sin pappas gamla solglasögon och säger att de skulle se coola ut på Maja.

Pappan skrattar och säger att de inte är till salu. Strax därefter, när systrarna sitter kvar i bilen hör de pappan berätta för några kompisar att Robert tog livet av sig. Maja berättar för Sofia att hon gjort en ny låt i vilken hon använt en av Roberts kvarlämnade texter men Sofia vill inte höra låten just då.

Tillbaka hemma hos Sofia tar systrarna ett känslösamt farväl av pappan. Maja och Sofia sätter sig i bastun och talar om Robert. Maja undrar vad som egentligen hände och Sofia beklagar att hon inte märkt hur illa det var. Maja konstaterar att hon borde ha varit hemma mer och lovar att hälsa på oftare i fortsättningen. Hon ber också Sofia att inte sälja hemgården vilket Sofia lovar att inte göra.

Senare på kvällen sitter systrarna på verandan när Johan ber dem att komma upp till sovrummet. Han har tänkt på vad Maja sagt om ett nytt sound och har skrivit en ny, mer elektronisk låt. Maja och Sofia dansar till musiken. Medan Johans låt spelas i bakgrunden får vi se hur Johan jobbar kvar på fabriken och Sofia i hemtjänsten. Maja är tillbaka i Stockholm. Hon sitter på en bar och stiger upp på scenen med sin gitarr. Hon sätter på sig pappas solglasögon och börjar spela. Samtidigt är Sofia ute på ett känt berg i Pajala och startar Majas låt på sin telefon.

Tornedalingar och meänkieli i filmen

Idag är meänkieli ett nationellt minoritetsspråk, vilket innebär att språket har ett rättsligt skydd. I dag är meänkieli ett hotat språk, bland annat på grund av att få barn har meänkieli som modersmål och att möjligheterna att studera meänkieli är begränsade. Men attityden bland

meänkielitalande och i samhället generellt har blivit mer positiv, och det finns många unga och äldre som vill lära sig eller förbättra sin meänkieli.

I filmen talar Sofia meänkieli med sina äldre vårdtagare. Hon pratar även meänkieli med sin pappa och när han lämnar röstmeddelande till Maja är det på meänkieli.

- I vilka andra scener pratar man meänkieli? Vilka pratar det och med vem? Varför?
- Varför talas det både svenska och meänkieli i filmen?
- Hur låter språket meänkieli? Är det likt svenska tycker ni? Eller något annat språk som ni känner till? Varför? Ta reda på mer och samla information om språket.
- Ta reda på var filmen utspelar sig och sök upp platsen på kartan.
- Sök information om minoritetsgruppen tornedalingar. Använd till exempel infopaketet i filmhandledningen eller webbplatserna minoritet.se och sprakochfolkminnen.se.

Under bilturens gång diskuterar Maja, Sofia och Johan språk, identitet och musik. Sofia konstaterar att Maja har ändrat sin dialekt och att hon numera säger ”ja” i stället för det tornedalska inandnings-jo. Tillsammans lyssnar de på en låt som varvar det tornedalska ”jo” med ”nä” och sjunger med i texten. Under en paus pratar Maja och Sofia om musik medan Johan lyssnar. Enligt Maja vill ingen längre se en man med en gitarr, och konstaterar att Johan nästan är en fiende eftersom han kommer från Gällivare och inte ens pratar meänkieli. Däremot, fortsätter hon, var det alltid succé när hon och Sofia åkte på turné med sitt gemensamma band, eftersom de gjorde någonting nytt och även hade låtar på meänkieli. Johan frågar varför ingen har hört någonting av Majas band i Stockholm. Maja svarar undvikande att det går bra med bandet.

- Varför frågar Sofia om Majas dialekt när de sitter i bilen? Varför har Maja slutat säga ”jo” och säger ”ja” i stället tror ni?
- Vad tror ni att Maja menar med att Johan nästan är en fiende för att han inte pratar meänkieli?

Språk och identitet

Filmens regissör Jon Blåhed kommer också själv från Tornedalen. I en text om filmen resonerar han kring sin egen dialekt och språkets betydelse för identitet:

Foto: Josef Persson

”Filmen *Turpa kiinni minun haters* kommer utifrån ett intresse och en vilja att visa upp Tornedalen och människorna som bor här på ett sätt som jag tycker saknas i svensk film.

En film där människorna i regionen får vara just precis människor och inte stereotyper som bara svär och spottar snus. Jag vill göra en film med värme och där det är okej för människor i norra Sveriges inland att ha och visa känslor. Här blir identitetsfrågan som jag själv har brottats med av stor vikt. Måste man kunna meänkieli för att vara en äkta tornedaling?”

- Vad skulle ni svara på Jons fråga?

I filmen pratar Sofia om att Maja förlorat sin dialekt.

- Talar ni eller någon i er närhet dialekt eller ett annat språk utöver svenska? Vad har den för betydelse för er?

Den tornedaliska kulturen

Vid sidan av språket är en annan stark kulturbärare som även syns i filmen den tornedalska bastutraditionen. I filmen förs många betydelsefulla diskussioner mellan karaktärerna just i bastun. För en tornedaling är bastun inte enbart ett materiellt, utan i lika hög grad ett immateriellt, kulturarv.

- Beskriv scenerna som utspelas i bastun. Vad handlar de om? Vilka känslor uttrycks?

Systrarna Majas och Sofias karaktärer i filmen starkt inspirerade av medlemmar i det tornedalska popbandet

The Marnettes som kommer från Pajala. Sofias sambo Johan spelas av artisten Johan Airijoki som kommer från Gällivare. Andra artister verksamma i norra Sverige vars musik spelas i filmen är till exempel Mattias Alkberg och Hurula.

Sofia och Johan planerar att åka iväg på en bilresa. När Maja frågar vart de ska svarar Sofia ”Jag vet inte. Vi bara kör. Det är det bästa. Bra musik och långa raksträckor”.

- Filmtiteln är hämtad från en låt av *The Marnettes*. Lyssna på låten "Killers in a Ghost Town". På vilka sätt hör den ihop med filmen? Länk hittar ni under *Tips på fördjupning*.

Enligt regissören Jon Blåhed var soundtracket klart innan filmen började spelas in.

- Titta på sammanställningen av låtar i filmen. Hur påverkar musiken handlingen/filmupplevelsen?
- Hur syns den tornedalska kulturen i filmen? Vilka kulturella saker verkar vara viktiga för huvudpersoner? Varför?

Hembygd och rötter

- Vilka är karaktärerna i filmen. Hurdana relationer har de till varandra? Tycker de om varandra? Varför/varför inte?

- Vad finns att utläsa av relationerna till personerna i omgivningen, vänner, familj och brukare (när Sofia är i tjänst)?
- Varför tror ni att Maja har flyttat till Stockholm?

I en av filmens sista scener som utspelas i bastun ber Maja Sofia att inte sälja familjens hus.

- Varför vill Maja inte att Sofia ska sälja det gamla huset?

Filmens språk

I filmens slutscen är Maja tillbaka i Stockholm. Hon sitter på en bar och stiger upp på scenen med sin gitarr. Hon sätter på sig pappas solglasögon och börjar spela. Samtidigt är Sofia ute på fjällen i Pajala och startar Majas låt på sin telefon.

- På vilka sätt väljer filmen att visa på kontrasterna mellan de båda systrarnas liv? Finns det scener som istället visar på likheterna?
- Hur påverkar det tornedalska landskapet filmens stämning tycker ni? Vilken roll har naturen i filmen?

Roadmovien är en egen filmgenre där en resa har avgörande betydelse för karaktärernas utveckling. Det finns många exempel på filmer i den genren. Från Easy Rider till Thelma och Louise.

- Vilken roll har Majas, Sofias och Johans biltur för handlingen? Påverkar resan karaktärerna på något sätt? Varför?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Filmpedagogiskt paket kring de nationella minoriteterna

Huvudhandledning

Elina – som om jag inte fanns (Klaus Härö, 2003).
Drama om nioåriga Elina som gör uppror mot förtrycket av tornedalska skolbarn i 1950-talets Norrbotten.

Taikon (Gellert Tamas och Lawen Mohtadi, 2015)
Minoritet: romer.
Dokumentär om författaren och romska medborgarrättskämpen Katarina Taikon.

Kid Svensk (Nanna Huolman, 2007).
Minoritet: sverigefinnar
Dramakomedi om 12-årig Kid som brottas med sin sverigefinska bakgrund när hon reser med sin mamma från Sverige till Finland.

Sameblod (Amanda Kernell, 2017).
Minoritet: sameer.
Drama om samiska Elle Marja som växer upp i rasbiologins tidevarv i 1930-talets Sverige.

Tala! Det är så mörkt (Suzanne Osten, 1993)
Minoritet: judar.
Drama om mötet mellan en judisk läkare och en ung nynazist i 1990-talets Sverige.

Kådisbellan (Åke Sandgren, 1993).
Minoritet: judar.
Självbiografisk dramakomedi om en judisk pojkes tuffa uppväxt i 1920-talets Stockholm.

Filmer

Populärmusik från Vittula (regi: Reza Bagher, 2004)
Läs filmens [handledning](#).

Musik från filmen

Killers in a Ghost Town, låt av The Magnettes som inspirerat till filmen
Gunn Olofsson (Mun fado, Fado på meänkieli)
Johan Airijoki
Jord
Torbjörn Ömalm
Mattias Alkberg
Rai Rai

Böcker

Katarina Kieri: *Vårt värde*
Rosa Liksom: *Överstinnan*
David Väyrynen: *Marken*
Stefan Aro: *Ette tohtia olla oma itte*
Mona Mörtlund: *Morgonnatt*

Mikael Niemi: *Populärmusik från Vittula*

Artiklar

Curt Persson: "Då var jag som en fånge"
Om statens övergrepp på tornedalingar och meänkielitalande under 1800- och 1900-talet.

Tornedingar på radio/tv

Radiointervju med regissören Jon Blåhed

Meänraatio, nyheter och radioprogram på meänkieli

Bastubaletten

Min Tornedalska historia, UR

Webbplatser

minoritet.se

Språk och folkminnen

Svenska Tornedalingars Riksförbund

PRODUKTIONSINFO

Sverige, 2019

Originaltitel: Turpa kiinni minun haters

Regissör: Jon Blåhed

Producent: Tony Österholm

Foto och klippning: Jimmy Sundin

Medverkande: Malin Buska, Irma von Platen, Johan Airijoki, Kaj Snijder, m fl

Svenskt premiärdatum: 27 januari 2019

Tekniska uppgifter

Längd: 45 min

Distribution: FilmCentrum

Redaktion

Text: Piia Suomalainen

Referensperson: Linnea Huhta

Redaktör: Anna Håkansson/Jonathan Rozenkrantz

Svenska Filminstitutet, januari 2019, reviderad 2020

Huvudredaktör för Filmpedagogiskt paket för undervisning om de nationella minoriteterna:

Jonathan Rozenkrantz

KONTAKT

---

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang. filminstitutet.se/skolbio